

Anna Grabowska
Politechnika Gdańska

E-warsztaty w projekcie Grundtvig Partnership
Uczenie się przez całe życie
dla aktywnego obywatelstwa i budowania kompetencji

Kształcenie przez całe życie jest kluczową koncepcją Unii Europejskiej. Począwszy od 1996 roku (Rok Kształcenia przez Całe Życie), Komisja Europejska rekomenduje „promowanie dostępu i udziału w kształceniu przez całe życie dla wszystkich”. Z pomocą dla grup defaworyzowanych, m.in. takich jak osoby powyżej 50 roku życia, przychodzi program Grundtvig „Uczenie się przez całe życie” (Lifelong Learning Programme)¹.

W referacie przedstawiony jest projekt partnerski (Grundtvig Partnership) „Uczenie się przez całe życie dla aktywnego obywatelstwa i budowania kompetencji” (LifeLong Learning for Active Citizenship and Capacity Building - LLLab²).

W projekcie LLLab biorą m.in. udział członkowie Klubu Seniora Politechniki Gdańskiej³. Zaproponowana formuła edukacyjna, tzw. „e-warsztaty”, ma wspierać rozwój kreatywnych i innowacyjnych umiejętności zarówno wśród instruktorów, jak i wśród osób uczących się. Zdobyтыми doświadczeniami uczestnicy projektu LLLab planują podzielić się z partnerami projektu Grundtvig Partnership „Zmiksujmy kreatywność i innowacyjność w kształceniu dorosłych”⁴.

Wstęp

Do udziału w projektach unijnych *Lifelong Learning Grundtvig Partnership* Klub Seniora Politechniki Gdańskiej został zarekomendowany przez firmę PRO-MED sp. z o.o. Spółka ta posiada długoletnie doświadczenie w realizacji unijnych projektów e-learningowych. Materiały informacyjne dotyczące realizacji wybranych inicjatyw można znaleźć na stronie

---

¹ European Commission Education and Training, *Grundtvig: practical learning for adults*, http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc86_en.htm, [26.10.2010].

² Grundtvig Partnership, *LifeLong Learning for Active Citizenship and Capacity Building – LLLab*, <http://www.lilelab.com/default.aspx>, [26.10.2010].

³ Politechnika Gdańska, Aktualności, *Seniorzy politechniczni oswajają komputery*, <http://www.pg.gda.pl/?kat=maktu&kat=aktualnosci&w=20090226pc>, [26.10.2010].

⁴ Grundtvig Partnership, *Let's mix up creativity and innovation in adult education*, http://www.hewelianum.pl/index.php/centrum_hewelianum,zmiksujmy_kreatywnosc, [26.10.2010].

internetowej EU Project Co-ordination⁵. Aktywne uczestnictwo członków Klubu Seniora Politechniki Gdańskiej w projektach Grundtvig Partnership wymagało zorganizowania zajęć komputerowych i językowych. Dwa lata temu dzięki pomocy Rektora Politechniki Gdańskiej oraz Dziekana Wydziału Elektroniki Telekomunikacji i Informatyki (WETI PG) grupa instruktorów wolontariuszy rozpoczęła cykl *Spotkań z komputerem* w nowoczesnym laboratorium komputerowym WETI PG (rysunek 1).

Rysunek 1. Spotkania z komputerem dla seniorów na Politechnice Gdańskiej

Źródło: opracowanie własne

Projekt Grundtvig Partnership (2009- 2011) *Uczenie się przez całe życie dla aktywnego obywatelstwa i budowania kompetencji – LLLab – cele działania*

Celem projektu jest rozwijanie kultury uczenia się w organizacjach partnerskich, która umożliwi skuteczne zdobywanie nowych umiejętności, znalezienie lepszego zatrudnienia, włączenie do struktur społecznych, aktywne obywatelstwo, rozwój personalny. Docelowo takie podejście umożliwi zrównoważony rozwój społeczeństwa w Europie. Lepszy dostęp do edukacji oraz wdrożenie programu uczenia się przez całe życie wzmocni kapitał społeczny w organizacjach partnerskich.

Projekt wykorzystuje koncepcje kreatywności i innowacji bazujące na europejskich umiejętnościach, wartościach i kompetencjach kulturowych oraz interpersonalnych, które

---

⁵ EU Project Co-ordination, <http://blanka.moodle.pl/>, [26.10.2010].

mogą być przyswajane i zdobywane jedynie w procesie edukacji. W projekcie uczestniczą instytucje wymienione w tabeli 1.

Tabela 1. Instytucje uczestniczące w projekcie *LLLab*

Kraj	Instytucja	Adres strony internetowej
Turcja	Bolu Governorship	www.bolu.gov.tr
Hiszpania	AVALON, Iniciatives per a les associacions	www.avalon.cat
Polska	PRO-MED Sp. z o.o.	http://www.pro-med.org.pl/ http://blanka.moodle.pl
Słowacja	Carpathian Foundation (Karpatská Nadácia)	www.karpatskanadacia.sk , www.carpathianfoundation.org
Wielka Brytania	Inova Consultancy ltd/WiTEC UK	www.inovaconsult.com www.witec-eu.net

Źródło: aplikacja projektu „Uczenie się przez całe życie dla aktywnego obywatelstwa i budowania kompetencji”

W aplikacji projektowej zdefiniowano następujące cele partnerstwa:

- promocja wizji uczenia się przez całe życie w krajach partnerskich, edukowanie personelu w zakresie celów, korzyści, społecznego i historycznego tła programu;
- promocja dostępu pracowników i klientów organizacji partnerskich do uczenia się przez całe życie i wzrost udziału w nim;
- rozszerzenie dostępu do uczenia się przez całe życie i nowatorskich osiągnięć;
- promocja elastycznej edukacji, metody treningu w celu tworzenia kultury uczenia się;
- tworzenie możliwości edukacyjnych, seminariów, warsztatów dla pracowników lub członków organizacji partnerskich w celu zidentyfikowania własnych praktyk i wynikających z nich działań;
- poprawa jakości i dostępności mobilności w edukacji dorosłych przez wzmocnienie współpracy i stopnia zaangażowania w proces nauki i proces kształtowania kryteriów oceny;
- znaczący wzrost inwestycji w zasoby ludzkie w celu lepszego wykorzystania ludzkiego potencjału, zapewnienia łatwego i trwałego dostępu do informacji i porad w zakresie tematyki kształcenia w danym kraju i w Europie;
- rozwinięcie zasobów instytucjonalnych służących rozwojowi ogólnych umiejętności uczenia się przez całe życie, zdobywaniu podstawowych kompetencji oraz posługiwaniu się krytycznym myśleniem;

- wspieranie osobistego rozwoju, a w konsekwencji wzmocnienie społecznej spójności;
- stworzenie międzynarodowego, międzykulturowego środowiska i wypromowanie dialogu międzykulturowego;
- motywowanie i zachęcanie do nauki języków obcych.

W początkowej fazie projektu wszystkie organizacje partnerskie określiły rodzaje szkoleń bądź warsztatów oraz wstępne umiejętności potrzebne ich uczestnikom do udziału w zaproponowanych formach edukacyjnych. Zdecydowano, że nauka będzie miała formę wykładów, konferencji, seminariów, warsztatów dotyczących uczenia się przez całe życie, uczenia jak się uczyć, kursów języków obcych, szkoleń na temat cyfrowych mediów, systemów informacyjnych, wykorzystania internetu, umiejętności informatycznych; warsztatów dotyczących zarządzania wiedzą, kultury organizacji, aktywnego obywatelstwa, dyskusji, forów, grup poezji, klubów książek wzbogacających rozwój osobisty, styl życia, ułatwiających dostęp do informacji (na przykład „jak znaleźć odpowiednie hobby”).

Dodatkowo uczestnikom będą zaoferowane warsztaty wzbogacające umiejętności badawcze i organizacyjne, zajęcia wspomagające szybkie czytanie, komunikację, rozwiązywanie problemów, twórcze myślenie, zarządzanie czasem.

Koncepcja e-warsztatów

Propozycja partnera polskiego przewiduje wykorzystanie platformy Moodle⁶ do realizacji seminariów i szkoleń dla uczestników projektu LLLab. W pierwszej fazie projektu wykorzystano materiały szkoleniowe opracowane z udziałem uczestników studiów podyplomowych *Stosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu przedmiotów zawodowych* (warsztat *Pocztówki*), dyplomantów Wydziału Elektroniki Telekomunikacji i Informatyki Politechniki Gdańskiej (warsztat *Telefony komórkowe*) oraz instruktorów wolontariuszy (warsztaty *Wielkanoc, Nordic Walking, MindWellness*). Oprócz materiałów szkoleniowych umieszczanych na platformie Moodle⁷ opracowywane są krótkie filmy edukacyjne dostępne na YouTube⁸.

W przygotowaniu i realizacji warsztatów w roku akademickim 2010/2011 będą wykorzystane elementy pracy grupowej, przy czym autorami warsztatów mogą być zarówno instruktorzy wolontariusze, jak i seniorzy biorący udział w zajęciach. Twórcom e-warsztatów

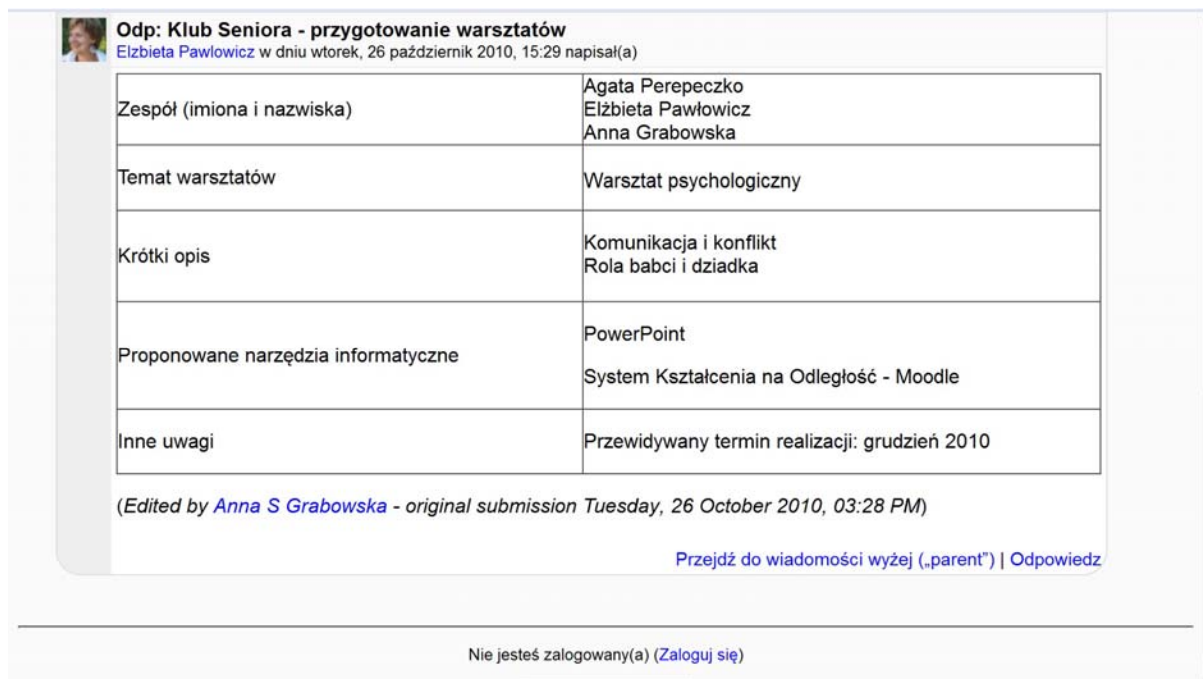
⁶ Moodle Community, <http://moodle.org/>, [26.10.2010].

⁷ E-warsztaty na platformie Moodle: *Pocztówki, Wielkanoc, Nordic Walking, Telefony komórkowe, MindWellness* etc., <http://utw.moodle.pl/course/category.php?id=6>, [26.10.2010].

⁸ Film na YouTube, *Jak namalować w programie Paint pisanek wielkanocną*, <http://www.youtube.com/watch?v=ozyRmQRWoU4>, [26.10.2010].

udostępniono tabelę, która służy do projektowania zajęć. Przykład wypełnionej tabeli pokazano na rysunku 2.

Rysunek 2. Przykład przygotowania e-warsztatów

Odp: Klub Seniora - przygotowanie warsztatów
Elzbieta Pawłowicz w dniu wtorek, 26 październik 2010, 15:29 napisał(a)

Zespół (imiona i nazwiska)	Agata Perepeczko Elzbieta Pawłowicz Anna Grabowska
Temat warsztatów	Warsztat psychologiczny
Krótki opis	Komunikacja i konflikt Rola babci i dziadka
Proponowane narzędzia informatyczne	PowerPoint System Kształcenia na Odległość - Moodle
Inne uwagi	Przewidywany termin realizacji: grudzień 2010

(Edited by Anna S Grabowska - original submission Tuesday, 26 October 2010, 03:28 PM)

[Przejdź do wiadomości wyżej \(„parent”\) | Odpowiedz](#)

Nie jesteś zalogowany(a) ([Zaloguj się](#))

Źródło: opracowanie własne

Należy zaznaczyć, że seniorzy otrzymają niezbędną pomoc w nauce obsługi wybranych przez siebie narzędzi informatycznych (m.in. Word, PowerPoint, Picasa, Moodle).

Podsumowanie

Podczas realizacji projektu LLLab wykorzystano koncepcję „Share and Valorize” zaprezentowaną na konferencji EDEN w Neapolu w 2007⁹ oraz na World Computer Congress w Brisbane w 2010¹⁰.

Zgodnie z tą ideą wykorzystane zostaną wyniki ostatnio zrealizowanych projektów, takich jak:

- EU Broadning people’s mind in ageing (<http://www.bia-net.org/eubia.html>),
- Connecting +55 (<http://www.folkbildning.net/Login/>),

⁹ A. Grabowska, *Valorisation of European Projects Results*, [w:] *Book of Abstracts EDEN Annual Conference 2007, New Learning 2.0?*, Neapol, s. 182.

¹⁰ A. Grabowska, *Grundtvig Partnership Case Study 2009-2011 LifeLong Learning for Active Citizenship and Capacity Building LLLab*, [w:] N. Reynolds, M. Turcsanyi-Szabo (red.), *Key Competencies in the Knowledge Society*, International Federation for Information Processing, Berlin 2010, s. 136-143.

- Improving Opportunities for Older People in Work and Community Activity – Winning the Generation Game (<http://improge.sep.org.gr/>),
- MindWellness, Improving learning capacities and mental health of elder people – (<http://www.mindwellness.eu/>),
- Seniorzy w akcji (<http://www.seniorzywakcji.pl/?p=258>).

Jednocześnie seniorzy i instruktorzy biorący udział w projekcie LLLab podzielią się swoimi doświadczeniami z uczestnikami projektu Grundtvig Partnership *Zmiksujmy kreatywność i innowacyjność w kształceniu dorosłych*, którego koordynatorem jest Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich *Twierdza Gdańsk*¹¹.

Bibliografia

A. Grabowska, *Valorisation of European Projects Results*, [w:] Book of Abstracts EDEN Annual Conference 2007, New Learning 2.0?, Neapol.

A. Grabowska, *Grundtvig Partnership Case Study 2009-2011 LifeLong Learning for Active Citizenship and Capacity Building LLLab*, [w:] N. Reynolds, M. Turcsanyi-Szabo (red.), *Key Competencies in the Knowledge Society*, International Federation for Information Processing, Berlin 2010.

Netografia

A Virtual University of the Third Age, <http://www3.griffith.edu.au/03/u3a>.

Centrum Hewelianum, http://www.hewelianum.pl/index.php/centrum_hewelianum.

European Commission Education and Training, *Grundtvig: practical learning for adults*, http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc86_en.htm.

EU Project Co-ordination, <http://blanka.moodle.pl/>.

E-senior.eu w akcji, <http://utw.moodle.pl/>.

E-warsztaty na platformie Moodle: *Pocztówki, Wielkanoc, Nordic Walking, Telefony komórkowe, MindWellness* etc., <http://utw.moodle.pl/course/category.php?id=6>.

Grundtvig Partnership, *Let's mix up creativity and innovation in adult education*, http://www.hewelianum.pl/index.php/centrum_hewelianum,zmiksujmy_kreatywnosc.

Grundtvig Partnership, *LifeLong Learning for Active Citizenship and Capacity Building – LLLab*, <http://www.lilelab.com/default.aspx>.

Moodle Community, <http://moodle.org/>.

---

¹¹ Centrum Hewelianum, http://www.hewelianum.pl/index.php/centrum_hewelianum, [26.10.2010].

Politechnika Gdańska, Aktualności, *Seniorzy politechniczni oswajają komputery*, <http://www.pg.gda.pl/?kat=maktu&katr=aktualnosci&w=20090226pc>.

YouTube, *Jak namalować w programie Paint pisanek wielkanocną*, <http://www.youtube.com/watch?v=ozyRmQRWoU4>.

Abstract

Lifelong learning is the key concept of the European Union. Starting from 1996 (Year of LifeLong Learning), the European Commission recommends „Promoting access and participation in LifeLong Learning for all”. With the help for neglected groups such as people at the age over 50 comes Grundtvig Lifelong Learning Program. The paper presents the project Grundtvig Partnership „Lifelong Learning for Active Citizenship and Capacity Building – LLLab”. In the case of Poland, the Seniors Club at Gdansk University of Technology takes part as a learners group. The proposed formula so called „e-workshops” should develop creative and innovative skills among instructors as well as among adult learners. LLLab project participants will share their experiences within Grundtvig Partnership „Let’s mix up creativity and innovation in adult education”.

Nota o autorce

Anna Grabowska jest emerytowanym pracownikiem Politechniki Gdańskiej. Od 1995 roku pełni funkcję kierownika Autoryzowanego Centrum Szkoleniowego Autodesk Politechniki Gdańskiej. Od 1996 roku współpracuje w charakterze eksperta ds. kształcenia na odległość z firmą PRO-MED. sp. z o.o. Od dwóch lat jest doradcą w U3A Online (A Virtual University of the Third Age)¹² oraz administratorem aplikacji *e-senior.eu w akcji*¹³.

---

¹² A Virtual University of the Third Age, <http://www3.griffith.edu.au/03/u3a/>, [26.10.2010].

¹³ e-senior.eu w akcji, <http://utw.moodle.pl/>, [26.10.2010].